

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

✓

W. F. Thompson

1902p

Կազմեց և հրատ. Յ. Գ. Առնաուտեան

ԱՅՐԻՆԱՐԱՆ

կամ

առաջին գիրքը մանկանց

Քեզ կընծայեմ այրբնարան
Քեզ է նուէր փոքրիկ մանկան:

ՏՓԽԻՍ

Տպարան Թավսրթքիլազէ Սերզ. № 1.

1902

56211 4594 2877

Գրին է 10 ԿՈՊԷԿ:

Дозвол. ценз Тифлисъ, 25 ноября 1902 г.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ

Գլխագիր կամ մեծ գրիչ,

Ա այր	Բ բեն	Գ գիմ	Դ դա	Ե եչ	Զ զա
Է է	Ը ըթ	Թ թո	Փ փէ	Ի ինի	Լ լին
Խ խէ	Շ ժա	Կ կէ	Ն նո	Ձ ձա	Ղ ղաղ
Ճ ձէն	Մ մեն	Յ յի	Ն նու	Ը ըն	Ռ ռ
Չ չա	Պ պէ	Ջ ջէ	Ռ ռա	Ս սէ	Վ վէ
Տ տին	Ր րէ	Յ յո	Ի ինն	Փ փուր	Բ բէ
		Օ օ	Ֆ ֆէ		

Ամբողջ այբենի փոքր գրեր.

այբ բեն գիմ գա եչ գա է
 ա բ գ դ ե զ
 ըթ թո ժէ ինի լուն խէ ծա
 ը թ ժ ի լ խ ծ
 կէ հօ ձա դա ձեն մեն յի
 կ հ ձ դ ձ մ յ
 նու շա ո շա պէ ջէ ոա սէ
 ն շ ո շ պ ջ ո ո
 վէ տիւն ըէ ցօ յիւն փիւր քէ
 վ տ բ ց լ փ ք
 հւ օ փէ
 հ օ ֆ:

Մեծ և փոքր գրեր.

Ա-ա Բ-բ Գ-գ Դ-դ Ե-ե Զ-զ Է-է
 Ը-ը Թ-թ Ժ-ժ Ի-ի Լ-լ Խ-խ Ծ-ծ
 Կ-կ Հ-հ Զ-ձ Դ-դ Ը-ճ Մ-մ Յ-յ
 Ն-ն Ը-ը Ռ-ր Զ-շ Պ-պ Ջ-ջ Ռ-ռ
 Ս-ս Վ-վ Տ-տ Բ-բ Յ-ց Ի-լ Փ-փ
 Ք-ք Ե-ե Թ-թ Փ-ֆ:

Փոքրագիր

ա բ գ դ ե զ է ը թ ժ ի
 լ խ ծ կ հ ձ դ ձ մ յ ն
 շ ո շ ա պ ջ ո ո
 վ տ բ ց լ փ ք
 հւ օ փէ:

Գլխագիր.

Ա Բ Գ Դ Ե Զ Է Ը Թ Ժ Ի
 Լ Խ Ծ Կ Հ Զ Ը Թ Ժ Մ
 Յ Ն Շ Պ Ջ Ռ Ս Վ
 Տ Ր Ց Ի Փ Ք Օ Ֆ:

Չայնաւոր տարեր.

ա, ե, է, ը, ի, ո, օ, ու:

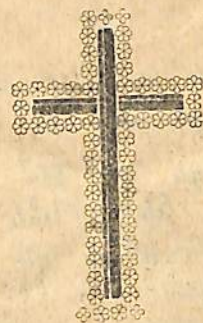
Բաղաձայն տարեր.

բ, գ, դ, ը, թ, ժ, լ, խ, ծ,
 կ, հ, ձ, դ, ձ, մ, յ, ն, շ,
 շ, պ, ջ, ո, ո, վ, տ, բ,
 լ, փ, ք, ֆ:

Գեղադրութիւն.

Ա-ա, Բ-բ, Գ-գ, Դ-դ, Ե-ե,
 Չ-զ, Է-է, Ը-ը, Թ-թ, Ժ-ժ,
 Ի-ի, Լ-լ, Խ-խ, Ծ-ծ, Կ-կ,
 Հ-հ, Չ-ձ, Ղ-ղ, Ճ-ձ, Մ-մ,
 Յ-յ, Ն-ն, Ծ-շ, Ռ-ռ, Չ-չ,
 Պ-պ, Ջ-ջ, Ռ-ռ, Ս-ս Վ-վ
 Տ-տ, Բ-բ, Յ-ց, Խ-ռ, Փ-փ,
 Ք-ք, ԵԽ-եռ, Օ-օ Ֆ-ֆ:

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11.
 12. 13. 14. 15. 20. 25. 30. 36. 40.
 47. 50. 58. 60. 69. 70. 80. 90. 100.
 1,000. 1,500. 2,000. 2,600. 3,000.
 9,000. 10,000:

Ս ու ը ը ը խ ա շ օ գ ն ե ա ի ն ձ
 Յանուն Հօր և Որդույ և Հոգոյն սրբոյ
 Ամէն.

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔ:

Հայր մեր, որ յերկինս ես, սուրբ
 եղիցի անուն քո: Եկեացէ արքայու-
 թիւն քո: Եղիցին կամք քո, որպէս
 յերկինս և յերկրի: Ձեաց մեր հանա-
 պագորդ տուր մեզ այսօր: Եւ թող մեզ
 զպարտիս մեր, որպէս և մեր թողումք
 մերոց պարտապանաց: Եւ մի տանիր
 զմեզ 'ի փորձութիւն, այլ փրկեա զմեզ
 'ի չարէ: Ձի քո է արքայութիւն և գօ-
 ըրութիւն և փառք յաւիտեանս: Ամէն:

ԵՐԿՈՒ ՏԱՐԻՅ ՎԱՆԿԵՐ:

Բա գա գա գա թա ժա լա
 խա ծա կա ձա դա ճա մա յա

նա շա չա պա ջա ուս սա վա
տա րա ցա փա քա ֆա:

Բե գե դե զե թե ժե լե խե
ծե կե հե ձե դե ճե մե նե շե
չե պե ջե ոե սե վե տե րե ցե
փե քե ֆե:

Բէ գէ դէ զէ թէ ժէ լէ խէ
ծէ կէ հէ ձէ դէ ճէ մէ նէ շէ
չէ պէ ջէ ոէ սէ վէ տէ րէ ցէ
փէ քէ ֆէ:

Բը գը դը զը թը ժը լը խը
ծը կը հը ձը դը ճը մը նը շը
չը պը ջը ոը սը վը տը րը ցը
փը քը ֆը:

Բի գի դի զի թի ժի լի խի ծի
կի հի ձի դի ճի մի նի շի չի
պի ջի ոի սի տի րի ցի փի
քի ֆի:

Բո գո դո զո թո ժո լո խո
ծո կո հո ձո դո ճո մո նո շո
չո պո ջո ոո սո վո տո րո ցո
փո քո ֆո:

Բօ գօ դօ զօ թօ ժօ լօ խօ
ծօ կօ հօ ձօ դօ ճօ մօ նօ
շօ չօ պօ ջօ ոօ սօ վօ տօ
րօ ցօ փօ քօ ֆօ:

Բու գու դու զու թու ժու լու
խու ծու կու հու ձու դու ճու
մու նու շու չու պու ջու ոու
սու վու տու րու ցու փու քու ֆու:

ԵՐԵՔ ՏԱՐԻՅ ՎԱՆԿԵՐ:

Բնա գնա դնա զնա թնա ժնա
լնա խնա ծնա կնա հնա ձնա
դնա ճնա մնա յնա շնա չնա
պնա ջնա ոնա սնա վնա տնա
րնա ցնա փնա քնա ֆնա:

Բնե գնե դնե զնե թնե ժնե
լնե խնե ծնե կնե հնե ձնե
մնե յնե շնե չնե պնե ջնե
ոնե սնե տնե րնե ցնե փնե
քնե ֆնե:

Բնո գնո դնո զնո թնո ժնո
լնո խնո ծնո կնու հնու ձնու
մնու յնու շնու չնու պնու
ջնու ոնու սնու տնու րնու
ցնու փնու քնու ֆնու:

Բրա գրա դրա զրա թրա ժրա
լրա խրա ծրա կրա հրա ձրա
մրա նրա սրա րրա շրա չրա
պրա ջրա որա տրա րրա ցրա
փրա քրա ֆրա:

պրա ջրա որա ոքա վրա տրա ֆրա:
 Բան դան դան դան թան լան
 ժան խան ծան կան հան շան
 սան փան ֆան:

ՄԻԱՎԱՆԿ ԲԱՌԵՐ

Ազգ, ազդ, ախտ, ամպ, անի, աչք,
 աստ, արք, արտ, ափ, արտ:

Բագ, բազ, բաժ, բալ, բակ, բահ
 բաղ, բան, բաշ, բառ, բաց, բեմ,
 բեր, բոց:

Գահ, գամ, գան, գաջ, գառ, գաս,
 գաւ, գաք, գետ, գեր, գէր, գիծ, գոգ,
 գոմ,

Դահ, դազ, դան, դաս, դատ, դար,
 դեղ, դեմ, դեն, դեպ, դես, դե, դետ,
 դեր, դէզ:

Եզ, ել, ենք, եշ, ես, ետ, երզ, երզ,
 երտ, եղձ, երբ, երթ, երկ:

Չատ, զար, զեկ, զեղ, զեն, զէր,
 զոհ, զով, զօղ, զօր, զօրզ, զօրք:

Թագ, թաթ, թախ, թակ, թան,
 թառ, թաս, թաց, թեկ, թեր, թոկ,
 թոռ, թուշ, թուք:

ժած, ժախ, ժահ, ժամ, ժան, ժեռ,
 ժիտ, ժիր, ժայր, ժանդ, ժեստ, ժորժ:
 Իմ, ինծ, ինձ, ինչ, իսկ, իբք, իւլ,
 իւզ, իւք, իւրք:

Լագ, լաթ, լալ, լակ, լամ, լան,
 լաջ, լար, լաց, լաւ, լեռ, լեկ, լեղ,
 լեշ, լիք, լոտ,

Խախ, խակ, խազ, խաշ, խաւ,
 խոզ, խոտ, խոր, խոց, խով:

Ծագ, ծախ, ծակ, ծամ, ծառ, ծափ,
 ծեծ, ծեր, ծիծ, ծիտ, ծոմ, ծով, ծոց:

Պաթ, կալ, կախ, կազ, կամ, կան:
 կալ, կապ, կաս, կար, կաց, կաւ, կաք,

Հա, հակ, հազ, համ, հան, հաշ, հատ,
 հաց, հարկ, հեզ, հոզ, հոզ, հոտ,

Չագ, ձախ, ձեզ, ձեն, ձեր, ձէթ,
 ձիզ, ձիւն, ձոզ, ձոր, ձմեռ, ձուկ:

Ճահ, ճազ, ճաշ, ճառ, ճեմ, ճիր,
 ճոթ, ճոխ, ճոճ, ճոն, ճոշ, ճոռ:

Մագ, մալ, մակ, մահ, մազ, մաճ,
 մաս, մատ, մազ, մեծ, մեր, մէկ:

Յագ, յաջ, յար, յեռ, յիտ, յիս,
 յօր, յոն, յոն, յուտ:

նա, նամ, նան, նաւ, նեղ, նետ,
ներ, ներկ, նոյ, նոր, նօր, նուլ, նուշ:

Չախ, շահ, շաղ, շան, շաշ, շաթ,
շէկ, շէն, շէղ, շոր, շուն, շուտ, շուր:
Ողբ, սղջ, ոսպ, ոստ, սրբ, սրթ,
սրջ, սրս, սւլ, սւմ, սւշ, սւռ, սւս:

Չան, չար, չափ, չխ, չմ, չն,
չեշ, չես, չիւ, չիա, չոր, չուլ, չոփ:

Պահ, պաղ, պան, պաշ, պապ, պաս,
պար, պատ, պետ, պիր, տիւ, պունկտ:

Սազ, սար, սարդ, սարք, սեթ, սեխ,
սեր, սոխ, սով, սուտ, սուր, սուր:

Տազ, տակ, տաղ, տամ, տան, տաշ,
տառ, տար, տէր, տիկ, տիպ, տիւ,
տող:

Քար, բակ, բահ, բաճ, բամ, բեխ,
բեն, բեշ, բենք, բոմ, բոտ, բանտ:

Յախ, ցած, ցան, ցար, ցաւ, ցեղ,
ցեց, ցից, ցօղ, ցիրկ, ցուրտ, ցուպք:

Փակ, փաղ, փառ, փիղ, փխ, փոխ,
փոկ, փոր, փունթ, փառք, փոշտ:

Քած, քաղ, քամ, քան, քաշ, քաջ,
քառ. քաւ, քիւ, քոր, քոս, քոզ, քոշ:

Օձ, օղ, օր, օղք, օթք, օժտ, օղի:

ԵՐԿՎԱՆԿ ԲԱՌԵՐ,

Ա

Ա-շուն, ա-նուն, ա-նուշ, ա-րխն,
Ա-րամ, ա-սեց, ա-տել, ա-փին, աշ-նան,
Ար-գար, Ար-բամ, ան-բար, ան-տառ.
Ար-շակ, Ար-շամ, Ար-սէն, Ար-տէմ,
ար-քա, ար-փա, ափ-սուս:

Բ

Բա-ղեր, բա-ղին, բա-ղէ, բա-ժակ,
բա-ժին, բա-կալ, բա-հալ, բա-հակ,
բա-ռեր, բա-րե, բե-բան, բո-բակ,
բոլ-թա, բուք-նա. բրի-տան, բ-բատ:

Գ

Գա-ղան, գա-ղար, գա-րա, գա-միր,
գա-րի, գա-ւաթ, գա-ւակ, գա-ւան,
Գե-որդ, գե-տակ, գե-տին, գե-րի,
Գո-գի, Գո-գիկ, Գո-մոր, Գո-րի:

Դ

Դա-գաղ, դա-դոն, դա-ժան, դա-լար,
դա-հիճ, դա-հակ, դա-մառ, դա-րից,
դե-կան, դե-ղին, դան-դաղ, դեր-ձակ:

Ե

Եղ-բայր, եղ-ջիւր, եղ-վել, եր-գել,
եր-թալ, եր-կար, եր-կիր, եփ-բատ:

Չ

Ջա-սիկ, Ջա-տիկ, զա-տիր, զա-ւակ,
զե-նում, զե-նուս, զո-հել, զո-քանչ,
զու-արթ, զար-զել, զարթ-հել, զո-րել:

Ը

Ըմ-բիչ, ըմ-պիլ, ըն-թեր, ըն-ծայ,
ըն-կեր, ըն-կոյղ, ըն-տիր, ընթ-րիք:

Թ

Թա-բաղ, թա-թախ, թա-կարդ,
թա-մամ, Թա-մար, թա-նաք, թա-բախ,
թա-փան, թե-թե, թո-նիր, թո-ղէք,
թող-հել, թող-նուլ, թեր-թիչ, թըս-չիր,
թըն-դաց:

Ժ

Ժա-մի, ժա-մից, ժա-նիր, ժամ-կոչ,
ժան-գոտ, ժան-դախտ, ժը-լատ:

Ի

Ի-դուր, ի-մաստ, ի-վան, ին-ձին,
իշ-խան, ինչ-քան, ին-չո՛ւ, իս-պառ:

Լ

Լա-բան, լա-դան, լա-կոտ, լա-չակ,
լա-տին, լա-տիչ, լե-ղի, լե-ղիգ:

Խ

Խա-բել, խա-ծել, խա-զոզ, խա-հութ,

խա-չիր, խա-ւար, խա-ւիծ, խե-լօք,
խի-ար, խո-հաւ, խո-շոր, խար-գախ,
խմո-րել, խո-սել, խու-սիր, խրա-տել:

Ծ

Ծա-գել, ծա-խիր, ծա-ծուկ, ծա-կել,
ծա-միր, ծա-նօթ, ծա-բա, ծե-ծեց,
ծի-ծազ, ծի-բան, ծո-վակ, ծո-վում:

Կ

Կա-գակ, կա-լամ, կա-խել, կա-կազ,
կա-կաչ, կա-ղին, կա-մար, կա-նաչ,
կա-նուխ, կա-սրուտ, կա-տար, կա-տու:

Հ

Հա-գար, հա-լու, հա-մեղ, հա-մեմ,
հա-բաւ, հա-տիկ, հա-ւատ, հան-բալ,
հան-ղէս, հան-ճար, հաւ-կիթ, հոր-դան:

Չ

Չա-գար, ձա-գուկ, ձա-խիկ, ձե-ռաց,
ձո-բակ, ձեռ-նոց, ձե-ւիչ, ձի-թով,
ձի-ով, ձը-կան, ձու-լիլ, ձոր-հեր:

Ղ

Ղա-գար, զա-լաթ, զա-րիր, զա-փան,
զե-կիւ, զեն-ջակ, զոր-զել, Ղու-կաս,
զու-դան, զըր-կել, զըր-կոզ, զո-զակ:

Ճ

Ճա-կատ, ճա-նաչ, ճա-շակ, ճա-պաղ,
ճա-սել, ճար-պիկ, ճար-տար, ճեղ-քել,
ճեր-մակ, ճո-խալ, ճո-ուամ, ճօ-չել:

Մ

Մա-ծուն, Մա-կար, մա-ղել, մա-մալ,
ման-կունք, մար-դիք, Մար-կոս, Մար-թա
մաս-տակ, մե-ղու, Մի-նաս, Մի-սակ:

Յ

Յա-բեթ, Յա-կոր, յա-ջող, յա-ուջ,
Յա-սօն, յա-տակ, յաղ-թել, յան-դել,
յան-ցանք, յար-գել, Յի-սուս, յի-սուն:

Ն

Նա-դա, Նա-դար, նա-զիկ, նա-լա,
նա-հանգ, նա-մակ, նա-մուս, նա-ւակ,
նաւ-վառ, ներ-սէս, Նի-նաս:

Ղ

Ղա-բաթ. Ղա-մախ, Ղա-մամ, Ղա-քար,
Ղան-փուր, Ղար-բաթ, Ղի տակ, Ղի-րիմ,
Ղի-րին, Ղու-չա, Ղու-չան, Ղու-տով:

Ռ

Ռչ-խար, ոս-կից, ոտ-նոց, որ-գի,
որ-կոր, որ-սալ, որս-կան, ու-զիդ,
ուր-չիլ, ու-րիշ, ու-րախ:

Չ

Չա-միչ, չա-րիք, չա-փել, չա-փիր,
չա-փով, չար-նոյր, չար-կամ, չէ-զօք,
չո-րեք, չու-նող, չու-տել, չըք-նաղ:

Պ

Պա-կալ, պա-կաս, պա-նիր, պա-հել,
պատ-ճառ, պատ-նէշ, պար-տէզ,
պար-կեշտ, Պետ-րոս:

Ջ

Ջա-դաց, ջա-տու, ջախ-ջախ, ջահ-րայ,
ջար-դել, ջեր-ման, ջեր-մուկ, ջըն-ջել,
ջըր-հան, ջըր-հոս:

Ռ

Ռա-միկ, ռա-քել, ռամ-կաւ, ռե-տին:
ռո-ճիկ, Ռու-բէն:

Ս

Սա-բա, սա-լոր. Սա-հակ, սա-պատ,
Սա սուն, սա-փոր, Սամ-սոն, սաղ-մոս,
Սեղ-բակ, Սի-մօն, սա-ւան:

Վ

Վա-հան, վա-ճառ, վա-րիր, վախ-ճան,
Վան-դակ, վաս-տակ, Վա-սակ, Վար-դան
վե-զիք, վեր-ջին, վի-շապ:

Ր

Տա-ճար, տա-շեղ, տա-պան, տա-ւար,
տան-ջանք, տատ-բակ, տեա-բակ,
Տիգ-բան, տս-կոս:

Ր

Րա-կետ, Րաս-տով, րո-պէ:

Յ

Յա-նած, ցա-ւոտ, ցան-կալ, ցո-րեն,
ցու-ցակ, ցըր-տել:

Փ

Փա-խան, փա-ռան, փա-բախ, փա-փազ.
փա-փախ, փե-սալ, փի-լան, փի-սոն:
փո-ղոց, փո-շի, փայ-լուն:

Ք

Քա-ղաք, քա-ղեց, քա-շել, քա-նոն,
քա-րոզ, քա-ցախ, քե-ռի, քի-լա,
քո-րոց, քո-սոտ, քաւ-թառ:

Օ

Օ-դուտ, օ-ժիտ, օ-ժիր, օ-ձից,
օ-տար, օ-բան, օգ-նիր, օգ-տիր, Օ-նան,
Օս-կան, Օր-բել:

ԲԱԶՄԱԻԱՆԿ ԲԱՌԵՐ:

Աս-պարէզ, աղ-նու-ա-կան,
բա-բու-թիւն, բա-նա-ստեղ-ծու-թիւն,
գա-ւա-բա-կան, գար-նա-նա-ին,
դա մտս-կոն, գա-ւա-ճա-նել,
Ե գե-կի-ա, Ե-բոբ-դու-թիւն,
գո-բա-կան, գու-ար-ճու-թիւն.
Է-ա-կան, Է-մա-նու-էլ,
ըն-տա-նի, ըս-տե-փա-նոս,
Թա-զէ-ոս, թատ-բո-նա-կան,
ժա-մա-նակ, ժա-մա-նա-կաց,
Ի-սա-հակ, իր-տե-սու-թիւն,
լի-բա-նան, լի-ա-կա-տար,
խե-լա-զար, խա-զա-զու-թիւն,
ժո-վա-լին, ծի-նա-նա-ւոր,
Կա-րա-պետ, կոա-պաշ-տու-թիւն,
Հա-րու-թիւն, հրա-տա-բա-կու-թիւն,
ձե-սա-գիր, ձալ-նա-զրու-թիւն,
Ղա-զա-րոս, ղե-կա-վա-րել,
Ճե-մա-բան, ճա-կա-տա-գիր,
Մա-նի-շակ, մար-տի-բո-սաց,
Յով-հան-նէս, նա-պաս-տակ,
Նա-ւա-սարդ, Յու-լի-ա-նոս:

Ձու-շա-նիկ, շա-րա-դրու թիւն,
 ոս-տի-կան, ոս-կի-ջրած,
 շա-րու-թիւն, շա-րա-հա-ւան,
 Պի-ղա-տոս, Պն-տեր-բուրգի,
 ջա-նա-ւոր, ջահաւորել,
 Ռե-բե-կա, ռա-հա-ցու-ցակ,
 Սո-դո-մոն, սո-դո-մո-նի,
 վար-դա-պետ, վար-դա-պե-տա-կան,
 տի-րա-ցու, տա-կա-րա-պետ,
 թա-րու-նի, թե-նա-տե-սիչ,
 ցա-մա-քել, ցա-ւա-ցա-կան,
 փա-ռա-մոլ, փա-րա-ւո-նաց
 քա-նա-նան, քա-րա-փա-նաց,
 օ-րա-կան, օգ-տա-կա-րաց:

ԱՌԱՋԻ ԴԱՍ ՎԱՆԿԵՐՈՎ

Եր-բոր ու-զու-մեա լի-նել ա-ւողջ,
 ա-մեն բա-նում գոհ կաց:

Աս-տու-ած տու եց մեզ կե-անք որ
 ջեր-մե-բանդ աշ-խա-տենք:

Ա-մեն օր Աս-տու-ծո կամ-քին անց-
 կաց-րու:

Եր-կու ա-կանջ է տու-ած մեզ նո-

բա հա-մար, որ մենք շատ լսենք և
 տու-ա-ծէ մէկ բե բան որ քիչ խօ-սենք:

Ձի:

Ձին խելօք կենդանի է չորստանի:

Ձին քանի ոտք ունի:

Ձին ունի չորս ոտք:

Ձին ինչ է ուտում Ձին ուտում է
 խոտ:

Ուրեմն ձին, խելացի, չորստանի խո-
 տակեր կենդանի է:

Կով

Կովը անային, չորքոտանի կենդա-
 նի է:

Կովը ինչ է ուտում: Ուտում է խոտ:
 Ուրեմն կովը, անային չորքոտանի
 խոտակեր կենդանի է:

Կովը տալիս է կաթ: Կաթից պանիր
 էն շինում:

ՉՆՉԱԻՈՐ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ.

Ձի, էջ, կով, փիղ, եզ, շուն,
 ճա-գար, ոչ-խար, կա-պիկ, կա-տու,

մե-դու, սաղ, բաղ, օձ, ուլ, բու, այծ,
վանք, հու, հնդ-կա-հու, առջ, գայլ,
ա-դու-ես, տ-րիւծ:

ԱՅԾ

Գնանք տեսնենք արտ,
Ո՛վ է կերել արտ.
Գնացինք տեսանք արտ,
Այծն է կերել արտ:

ԳԱՅԼ

Գնանք տեսնենք այծ,
Ո՛վ է կերել այծ.
Գնացինք տեսանք այծ,
Գայլն է կերել այծ:
Գայլն—այծուն, այծն արտը կերաւ.

ՀՐԱՅԱՆ

Գնանք տեսնենք գայլ
Ո՛վ է կերել գայլ,
Գնացինք տեսանք գայլ,
Հրացանն է կերել գայլ.
Հրացանը—գայլուն, գայլը—այծուն,
այծը արտուն կերաւ:

ԺԱՆԳ

Գնանք տեսնենք հրացան
Ո՛վ է կերել հրացան,
Գնացինք տեսանք հրացան
Ժանգն է կերել հրացան:

Ժանգը—հրացանուն,
Հրացանը—գայլուն,
Գայլը—այծուն,
Այծն էլ արտուն կերաւ:

ՀՈԳ

Գնանք տեսնենք ժանգ,
Ո՛վ է կերել ժանգ,
Գնացինք տեսանք ժանգ,
Հոգն է կերել ժանգ:

Հոգը—ժանգուն,
Ժանգը—հրացանուն,
Հրացանը—գայլուն,
Գայլը—այծուն,
Այծն էլ արտուն կերաւ:

ՄՈՒԿ

Գնանք տեսնենք հու,
Ո՛վ է կերել հու.

Գնացիներ տեսանք հող,
Մուկն է կերել հող,

Մուկը—հողուն,
Հողը—ժանգուն,
Ժանգը—հրացանուն,
Հրացանը—գայլուն,
Գայլը—այծուն,
Այծն էլ արտուն կերաւ:

ԿԱՏՈՒ

Գնանք տեսնենք մուկ,
Ո՛վ է կերել մուկ,
Գնացիներ տեսանք մուկ,
Կատուն է կերել մուկ.

Կատուն—մկան,
Մուկը—հողուն,
Հողը—ժանգուն,
Ժանգը—հրացանուն,
Հրացանը—գայլուն,
Գայլը—այծուն,
Այծն էլ արտուն կերաւ:

ՄԱՀ

Գնանք տեսնենք կատու,
Ո՛վ է կերել կատու,
Գնացիներ տեսանք կատու,
Մահն է կերել կատու.

Մահը—կատուին,
Կատուն—մկան,
Մուկը—հողուն,
Հողը—ժանգին,
Ժանգը—հրացանին,
Հրացանը—գայլուն,
Գայլը այծուն,
Այծն էլ արտուն կերաւ:

ԱՍԵԼՈՒԿՆԵՐ

Չատ մի ատի սիրել կայ, շատ մի
սիրիլ ատել կայ:
Չատ մի մտածիլ, շուտ կը պարուես:
Հայոցեանքը տիրոջ կը մնա:
Քառասիրա մարդ Ատուածուն էլ և
մարդուն էլ ատելի է:
Մինչև սուրն եկաւ, լեզուն գլուխ
կըտրեց:

Հանդարտ լիճուճը, աւելի շատ սա-
տանաներ կան:

ՀԱՆՆԵԼՈՒԿՆԵՐ

Խոտ է ուտում կով չէ,
ձու է ածում հաւ չէ: Ով է:

Թե ունի չէ թռչում,
բերան ունի չէ կծում.
Իսկ առանց ոտի ման է գալիս: Ի՞նչ է:

Առաջինն է կռիա:
Երկրորդն է շողենաւ:

Յիսուս Քրիստոսի խաչի վերայ գրու-
ած էր «Յիսուս նազովրեցի Թագաւոր
Հրէից»

Տ ա ս ն պ ա տ ու ի բ ա ն ն Ե ր

I. «Ես եմ քո Տէր Աստուածը, ուրիշ
աստուածներ չունենաս բացի ինձա-
նից»:

II. «Ոչ մի բանի նմանութեամբ
կուռք մի շինիր և չը պաշտես նրանց»:

III. «Չուր տեղ քո Աստու ա նու-
նը մի յիշիր»:

IV. «Յիշիր շաբաթ օրը և սուրբ
պահիր»:

V. «Պատուիր քո հօրը և քո մօրը,
որ քեզ համար լաւ լինի և երկար
ապրիս աշխարհիս մէջ»:

IV. «Մի սպանիր»:

VII. «Շնութիւն մի անիր»:

VIII. «Գողութիւն մի անիր»:

IX. «Քո ընկերոջ մասին սուտ վկա-
յութիւն մի տար»:

X. «Քո ընկերոջ տան վրայ աչք մի
ունենար և ոչ այն բաների վրայ, ինչ
որ նրանն է:

Ուրեմն այս պատուիրանները պիտի
կատարենք, սրովհետեւ Աստուած է
հրամայում մեզ:

Աստուած ստեղծել է երկինք և եր-
կիրը և նոցա միջի բոլոր բաները:

Նա ստեղծել է երկրիս վերայ գաշ-
տեր վարուցանքի համար, անասունք
փայտ ունենալու համար, ջուր խմելու
և ցանքերը ջրելու համար:

1	մէկ	30	երեսուն
2	երկու	40	քառասուն
3	երեք	50	լիսուն
4	չորս	60	վաթսուն
5	հինգ	70	եօթանասուն
6	վեց	80	ութսուն
7	եօթն	90	իննրսուն
8	ութն	100	հարիւր
9	ինն	200	երկու հարիւր
10	տասը	300	երեք հար.
11	տասն և մէկ	400	չորս հար.
12	տասն և երկու	500	հինգ հար.
13	տասն և երեք	600	վեց հար.
14	տասն և չորս	700	եօթն հար.
15	տասն և հինգ	800	ութ հար.
16	տասն և վեց	900	ինն հար.
17	տասն և եօթ	1000	հազար
18	տասն և ութ	2000	երկու հազ.
19	տասն և ինն	3000	երեք հազ.
20	քսան	10000	տասն հազ.

1×1=1	5×5=25
2×2=4	5×6=30
2×3=6	5×7=35
2×4=8	5×8=40
2×5=10	5×9=45
2×6=12	5×10=50
2×7=14	—
2×8=16	6×6=36
2×9=18	6×7=42
2×10=20	6×8=48
—	6×9=54
3×3=9	6×10=60
3×4=12	—
3×5=15	7×7=49
3×6=18	7×8=56
3×7=21	7×9=63
3×8=24	7×10=70
3×9=27	—
3×10=30	8×8=64
—	8×9=72
4×4=16	8×10=80
4×5=20	—
4×6=24	9×9=81
4×7=28	9×10=90
4×9=36	—
4×10=40	—

×անդամ
=հազար

10×10=10000
10×1000=10000
100×1000=100000

10×10=100
10×100=1000
100×100=10000
100×1000=100000

Բազմապատկման աղիւսակ.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

I. II. III. IV. V. VI. VII.
VIII. IX. X.

Վ Ե Ր Զ

Գրեալ թիֆլիս Բազ. Առնաուականին,
գրաւաճառանոց Գրիգորեակոյս փող.

1249

9 U 10

No. 11295